

Østre Agder- samarbeidet

Interkommunalt Politisk Råd

Handlingsplan for barnehage- og skoleutvikling i Østre Agder – samarbeidet 2025/2026

“Inkluderende praksis i barnehage og skole - laget rundt barnet.”

Vedtatt
Oppvekstforum 22.
januar 2025
Versjon 1. februar
2025

Del 1 Oppvekst og utdanning Østre Agder – samarbeidet

Oppvekst og utdanning i Østre Agder – samarbeidet

Østre Agder - samarbeidet består av kommunene Arendal, Froland, Gjerstad, Grimstad, Risør, Tvedestrand, Vegårshei og Åmli. Til sammen er det 19 634 barn her mellom 0 – 17 år. I våre 108 barnehager går 4322 barn og på våre 44 skoler går det 11 415 elever. Til sammen 15 737 barn.

Fakta og nettverk Sone 1, Sone 2 og Sone 3

Fra august 2024 er de åtte kommunene delt inn i tre soner. Sone 1 er Arendal, Sone 2 er Grimstad og Sone 3 er de seks kommunen Risør, Tvedestrand, Gjerstad, Vegårshei, Froland og Åmli.

Hvor mange deltar i 2025/2026?

I 2025/2026 er det etablert elleve nettverk.

	Nettverk barnehager	Nettverk skoler
Sone 1	A + B + C	A + B
Sone 2	A	A
Sone 3	A + B	A+ B
Totalt	6 nettverk	5 nettverk

Barnehagene

59 barnehager deltar i seks nettverk. Våren 2025 er det planlagt syv nettverkssamlinger for barnehagene. Høsten 2025 er det pt. planlagt 12 nettverkssamlinger.

Skolene

41 skoler deltar i fem nettverk. Våren 2025 er det planlagt åtte nettverkssamlinger for skolene.

Rekomp, Dekomp og Kompetanseløftet i en felles handlingsplan

Østre Agder - samarbeidet utformer en felles søknad/ handlingsplan 2025/2026 for tilskuddsordningen (TSO) bestående av Rekomp, Dekomp og Kompetanseløftet. Erfaringer fra tidligere år er at lokale utviklingsbehov overlapper hverandre.

Videre omtaler vi kompetansehevingen som tilskuddsordningen (TSO). Hovedtemaet for søknaden er **“Inkluderende praksis i barnehage og skole - laget rundt barnet.”** Målet er å styrke og utvikle det profesjonelle læringsfellesskapet for å bli gode på å drive utviklingsarbeid i egen enhet/virksomhet.

Tilskuddsordningen skal styrke kunnskap, holdninger og ferdigheter hos ansatte og dermed bidra til et likeverdig tilbud og som fremmer utvikling, læring og trivsel hos alle barn og unge i vår region.

Målgruppen

Målgruppen er ansatte i barnehage og skole, barnehage – og skoleeiere, ansatte i PP – tjenesten og andre relevante tverrfaglige tjenester.

Tilskuddsordningens todelte mål

Tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling skal bidra til å øke kompetansen og kvaliteten i barnehager, grunnskoler og videregående skoler, i kommuner og fylkeskommuner, og hos universiteter og høyskoler. Tilskuddsordningen for lokal kompetanseutvikling omfatter¹.

- regional ordning (Rekomp) for kompetanseutvikling i barnehage
- desentralisert ordning (Dekomp) for kompetanseutvikling i grunnskole og videregående skole
- kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkluderende praksis

Mål for tilskuddsordningen er:

- styrket kollektiv kompetanse i barnehager og skoler ut fra lokale behov, gjennom partnerskap med universitet eller høyskole.

Mål for kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis har i tillegg et bredere og tverrsektorielt innhold er:

- alle kommuner og fylkeskommuner, barnehage- og skoleeiere har tilstrekkelig kompetanse tett på barna og elevene til å kunne fange opp og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert barn og elever med behov for særskilt tilrettelegging².

Lokalt definerte behov

Loverket³ er tydelig på at Rekomp og Dekomp skal være barnehage – og skolebasert og utvikle det profesjonelle læringsfellesskapet i virksomhetene/enhetene. På nettverkssamlinger vil det, i tillegg til innspill i søknad fra enhetene, komme frem ulike tematikker og behov etter kartlegging.

¹ Retningslinjer for tilskuddsordningen for lokal kompetanseutvikling i barnehage og grunnsopplæring <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2020-12-22-3201>

² Retningslinjer for tilskuddsordningen for lokal kompetanseutvikling i barnehage og grunnsopplæring

³ https://lovdata.no/dokument/INS/forskrift/2021-01-26-230/KAPITTEL_1#KAPITTEL_1

PPT sin rolle i barnehager og skoler

PPT deltar på nettverkssamlinger. Mellomarbeidet kan knyttes tettere opp mot laget rundt barnet. Kompetansebehovet skal vurderes ut fra utfordringene som blir avdekket om inkludering og tilrettelegging, og hvordan man ønsker å forbedre situasjonen. Tidligere erfaringer i TSO viser at barnehager og skoler treffer godt på sine kartlegginger rundt lokale kompetanseutviklingsbehov knyttet mot statlige styringsdokumenter og satsingsområder i egne kommuner.

PPT er en del av støttesystemet og det tverrfaglige laget rundt barnet. Tjenestene er ulikt organisert i Østre Agder - samarbeidet. Kommunene Arendal, Grimstad, Froland og Åmli har sine egne PP-tjenester. Risør, Tvedestrand, Vegårshei, Gjerstad har et interkommunalt PPT samarbeid der Risør er vertskommune.

Forventningene og mandatet til PP-tjenesten er både blitt endret og tydeliggjort gjennom Stortingsmelding 6 og ny opplæringslov 1.august 2024. Det forventes at PP-tjenestens kompetanse kommer nærmere hverdagen i barnehage og skole. Både ansatte, foresatte, barn i barnehagen og elever i skolen skal nyte godt av en mer tilgjengelig PP-tjeneste. Samtidig signaliseres det at PPT i større grad skal være en aktiv aktør både knyttet til forebygging og tidlig innsats»⁴.

I ny oppl. §11-3 tydeliggjøres PPTs tosidige mandat, der det heter:

“PP- tenesta skal hjelpe til med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling slik at opplæringstilbudet blir så inkluderende og godt tilrettelagt som mogleg.”

Del 2 Bakgrunn

Bakgrunn for tilskuddsordningen

Undersøkelser og erfaringer tyder på at de aller fleste barna i vår region har det trygt og godt i barnehagene og på skolene. Mange opplever seg inkludert både faglig, sosialt og psykologisk og som en viktig deltager i fellesskapet. Dyktige og dedikerte ansatte sørger hver eneste dag for god oppfølging, faglig og sosialt. Allikevel viser forskning, statistikk, tilsyn og erfaringer at vi har en vei å gå før alle barn og unge opplever et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole ⁵.

Det er kjent at noen barn:

- møter voksne som ikke har god nok kompetanse verken faglig, pedagogisk eller relasjonelt
- ikke får den hjelpen de har rett på
- blir møtt med for lave forventninger
- får tilrettelegging for sent i utdanningsløpet

⁴ KS Agenda - fremtidens PPT tjenester - sjekk kilde

⁵Meld. St. 6 (2019–2020) - Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO:

- ikke får medvirke i sin egen sak
- opplever å ikke ha det trygt og godt verken i barnehagen eller på skolen

Dette kan få store konsekvenser for den emosjonelle-, kognitive- og sosiale utviklingen deres, både her og nå og videre i livsløpet til barna. Emosjonelt kan de miste selvtilliten, selvfølelsen og troen på seg selv. Faglig kan læringsresultatene bli svakere enn nødvendig. Sosialt kan de oppleve seg ensomme, triste og ikke som en verdifull del av fellesskapet.

Statlige styringsdokumenter

Bakgrunnen for tilskuddsordningen er:

- Meld.St.19 (2015–2016) *Tid for lek og læring – Bedre innhold i barnehagen*
- Meld.St.21 (2016–2017) *Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen*
- *Kompetanse for fremtidens barnehage (2023 – 2024) Revidert strategi for kompetanse og rekruttering*
- Meld. St. (2019 – 2020) *Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO.*”

Grunnmuren i Kompetanseløftet

Utdanningsdirektoratet fremhever fire mål i sin beskrivelse av Kompetanseløftet.

I alle aktiviteter vi gjør i regi av TSO bør vi stille oss spørsmålet - kan det vi gjør bidra til at vi nærmer oss eller oppnår et eller flere av de fire prioriterte målene?

Målene er at:

- alle barn og elever opplever å få et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole
- alle barn og unge skal få mulighet til utvikling, mestring, læring og trivsel uavhengig av sine forutsetninger.
- barnehager, skoler, PP-tjenesten og andre i laget rundt barnet og eleven må jobbe sammen for å skape et inkluderende fellesskap.
- det pedagogiske tilbudet må tilpasses slik at alle får et best mulig utgangspunkt for utvikling og læring.

Tre sentrale målsetninger for Kompetanseløftet⁶ er:

- å se det pedagogiske og spesialpedagogiske tilbudet i en sammenheng
- å utvikle kompetanse på sammensatte og komplekse utfordringer, og vite når man må be om spesialisert hjelp og veiledning
- å utvikle samarbeidskompetanse og bygge et godt lag rundt barna

Utviklingsteamene ansvar

Det er etablert "Utviklingsteam" i alle sonene. Dette for å få til lokal forankring og medvirkning fra barnehage- og skoleeiere. Grappa består blant annet av ansatte fra det administrative nivået for barnehager og skoler, leder av PPT, UiA og andre. Utviklingsteamet fungerer som en referansegruppe og skal i samarbeid med utviklingspartnere fra UiA og koordinatorene legge til rette for gode prosesser og treffende tiltak i egen sone eller på tvers av sonene.

Utviklingsveiledernes ansvar og rolle

I "Oppvekst og utdanning" i Østre Agder - samarbeidet er det ansatt to utviklingsveiledere som har ansvar for å drive fremover utviklingsprosessene i partnerskapet sammen med eiere og UiA. Disse skal i samarbeid med sonene og UiA blant annet planlegge, iverksette, koordinere og bidra til gjennomføring av tilskuddsordningens mål. Dette i samarbeid med Oppvekstforum, Fagutvalg for barnehage, de tre sonene, utviklingsteamene, barnehagene og skolene i nettverkene og UiA.

For å få til gode utviklingsprosesser legges det vekt på god dialog og tillit mellom partene.

Barnehage- og skoleeiers ansvar

Det er barnehage- og skoleeiere i den enkelte kommune som har ansvar for at virksomhetene drives i samsvar med lov- og regelverk, og dette omfatter også et ansvar for å legge til rette for kompetanseutvikling for sine ansatte, jf. rammeplan for barnehagen kap. 2 og opplæringslovens § 10-8.⁷

⁶ lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2021-01-26-230

⁷ https://lovdata.no/dokument/NLO/lov/1998-07-17-61/KAPITTEL_12#KAPITTEL_12

I Kompetanseløftet har kommunen og fylkeskommunen i tillegg til å være skoleeier, barnehagemyndighet og barnehageeier et ansvar for å sikre laget rundt barna og elevene. Det kommunale tverrsektorielle ansvaret gjelder for barn og elever både i offentlige og private barnehager og skoler.

Kommunaldirektørene har utfra kommuneloven et samordningsansvar, det betyr at kommunen må samordne og inkludere PPT og andre støttefunksjoner i relevante tiltak⁸.

Kommunes utviklingsarbeid og andre satsinger kan sees i sammenheng med TSO. Dette kan for eksempel være strategier knyttet til forebyggende plan eller kommunenes arbeid med BTI - modellen.

Virksomhetsledere, styrere og rektorers ansvar

Ledere i barnehager og skoler har ansvar for planlegging, involvering og gjennomføring av kompetansetiltak blant de ansatte, med støtte fra barnehage- og skoleeiere, universiteter eller høyskoler.

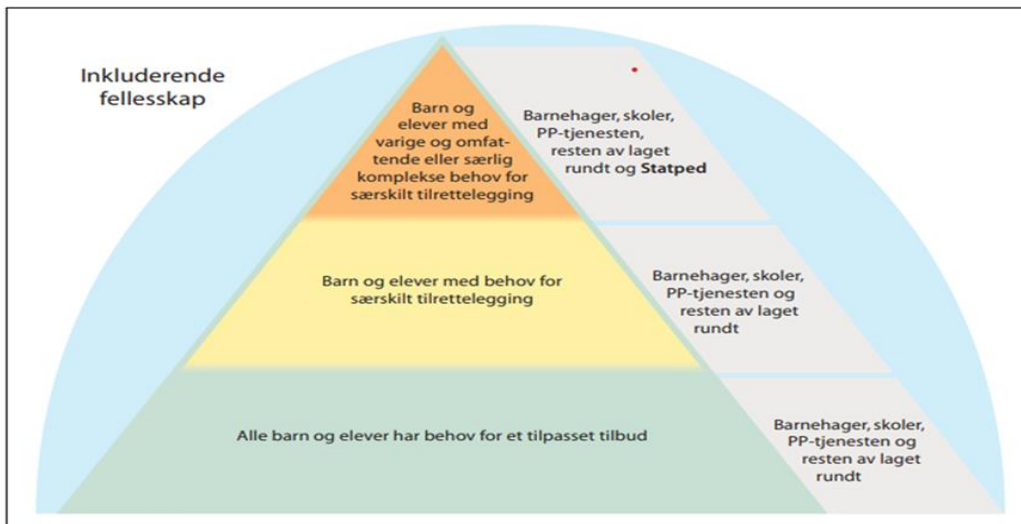
Ledere har en viktig rolle i å sørge for at ansatte er involvert i vurderingen av lokale kompetansebehov.

Gode kollektive prosesser i den enkelte barnehage og skole om styrker, utfordringer og kompetansebehov kan bidra til utvikling av gode og treffsikre kompetansetiltak.

Del 3 Sosial, faglig og psykologisk deltakelse for alle barn og elever - uansett

Utviklingsbehovene som kommer frem i søknader om deltagelse i kompetansehevingen 2025/2026 dekker godt det Stortingsmelding 6 legger vekt på når det gjelder inkluderende fellesskap, deltakelse og tidlig innsats. For å oppnå økt faglig, sosial og psykologisk inkludering må man jobbe på de tre områdene vist i modellen under som handler om alle barn, barn som har behov for særskilt tilrettelegging og/eller barn som har varige, omfattende eller særlig komplekse behov.

⁸ <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/lokal-kompetanseutvikling/tilskuddsordningene-for-lokal-kompetanseutvikling-i-barnehage-og-grunnsopplaring/>

Figur 7.1 Innsats rettet mot tre nivåer av behov

Alle barn og elever

Det ordinære tilbudet omfatter alle barn og elever og må være godt tilpasset og inkluderende (nivå 1 i figur 7.1). For å få god kvalitet på det ordinære tilbudet og lykkes med å skape et inkluderende fellesskap er det nødvendig med god kompetanse i barnehager og skoler og et godt samarbeid i laget rundt barna og elevene. PP - tjenestens, og andre tjenesters, forebyggende rolle er viktig i denne sammenhengen.

Innsatsen på nivå 1 kan være:

- Inkluderende læringsmiljø
- Tidlig innsats
- Tilpasset opplæring
- Universell utforming

Relativt høyfrekvent

Mange barn har i kortere eller lengre perioder behov for særskilt tilrettelegging. Det kan innebære tilrettelegging innenfor det ordinære tilbudet, for eksempel gjennom intensiv opplæring i en avgrenset tidsperiode, eller det kan være nødvendig med særskilte tiltak, som spesialpedagogisk hjelp eller spesialundervisning (nivå 2 i figur 7.1).

Kommuner og fylkeskommuner må kunne tilrettelegge godt for barn og elever med behov for særskilt tilrettelegging. For å få til dette er det nødvendig at det er godt spesialpedagogisk og annen relevant kompetanse i barnehager og skoler, i tillegg til at de må få støtte fra PP-tjenesten og resten av laget rundt barna og elevene. PP-tjenestens arbeid innebærer både vurderinger av om den enkelte trenger særskilte tiltak, og støtte til å tilrettelegge læringsmiljøet slik at alle kan få et inkluderende tilbud.

Innsatsen på nivå 2 kan rettes mot:

- Språk, tale – og kommunikasjon
- Lesing/skriving
- Matematikk
- Generelle lærevansker
- Autismespekterforstyrrelser (ASF) - alle typer autisme
- Adferdsvansker
- Alvorlig skolefravær
- Lette, moderate og alvorlige psykiske problemer
- Omsorgssvikt
- Tilknyningsvansker

Relativt lavfrekvent

Noen barn har varige, omfattende eller særlig komplekse behov for tilrettelegging (nivå 3 i figur 7.1). Det er viktig at barnehager, skoler og PP-tjeneste har god kompetanse for å kunne ivareta denne gruppen i et inkluderende fellesskap. Det vil i tillegg som regel være behov for at Statped inngår i laget rundt disse barna og elevene og bidrar med sin spisskompetanse slik at de kan få et godt tilrettelagt tilbud. Det vil også ofte være behov for et godt samarbeid med både kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten for å skape et godt og koordinert lag rundt disse barna og elevene.

- Syndromer/ sjeldne diagnoser
- Multifunksjonshemming
- Ervervet hjerneskade
- Nedsatt hørsel
- Nedsatt syn
- Somatiske sykdom (epilepsi/ diabetes)

Det understrekes at de ulike etasjene i trekanten ofte må sees i sammenheng. Inkluderingen er på tvers av alle nivåene. «Forskning bekrefter at elever som får spesialundervisning, trives dårligere på skolen enn andre elever, og at de er mer utsatt for mobbing. Elevene rapporterer selv om signifikant dårligere trivsel enn andre, og det er elevene med såkalte «adferds diagnoser» som trives dårligst.⁹»

Forskning viser også at forekomsten av mobbing er høyere blant elever med nedsatt funksjonsevne¹⁰. Av den grunn må man ha et ekstra blikk på barn med “en særskilt sårbarhet” som kan være personlige forhold ved barnet som f.eks. funksjonsevne, at barnet har atferdsvansker eller sosio-emosjonelle vansker, eller forhold ved barnets familie- og hjemmesituasjon.

⁹ Kilde: Nordahl, T. og Hausstätter, R.S. (2009): Spesialundervisningens forutsetninger, innsatser og resultater. Situasjonen til elever med særskilte behov for opplæring i grunnskolen under kunnskapsløftet.

Rapport nr. 2/2009: Gjennomgang av spesialundervisningen, evaluering av Kunnskapsløftet

¹⁰ Kilde; NOU 2015: 2 Å høre til – virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø. Oslo

Tidligere erfaringer med tilskuddsordningen

I 2023/2024 deltok til sammen 46 barnehager og 23 skoler i Rekomp, Dekomp og Kompetanseløftet.

Evalueringer høsten 2024

Evalueringene og tilbakemeldingene fra barnehagene og skolene er generelt gode. Vi gjennomfører jevnlig underveisevalueringer og sluttevalueringer i nettverkene. Sluttevalueringen fra august 2024¹¹ gav oss blant annet tilbakemeldinger på at barnehagene og skolene opplevde praksisendring og styrket utviklingsarbeidet i egen enhet.

Forankring av TSO gjennom dialogmøter høsten 2024

Høsten 2024 gjennomførte vi ni dialogmøter med styrere/ virksomhetsledere, rektorer og PPT i de ulike sonene. Det ble også gjennomført fellessamlinger der laget rundt barnet var invitert og representert. Målet med disse samlingene var forankring, informasjonsdeling og medvirkning rundt det videre arbeid. Det ble lagt vekt på at partnerskap er prosess vi alle er en del av.

Del 4 Kompetanseutvikling 2025/2026

Hvor mange barnehager og skoler deltar?

59 barnehager, 41 skoler, PP - rådgivere og spesialpedagoger fra de ulike sonene deltar i den barnehage - og skolebaserte kompetansehevingen. Til sammen 11 nettverk starter opp i februar 2025 og avslutter november 2026. Representanter fra det adm.nivå barnehage- og skoleeier eller fra Utviklingsteamet i sone 1, 2 eller 3 kan delta på nettverkssamlingene. Dette for å få en rød tråd og en helhetlig sammenheng i kommunens/eiers utviklingsarbeid.

Hvem deltar på nettverkssamlinger fra barnehage og PPT?

Barnehagene deltar på nettverkssamlinger med sin ressursgruppe. Ressursgruppa er en fast gruppe som følger opp planlagt utviklingsarbeid i egen enhet. Styrer avgjør hvem som deltar. Sammensetningen i gruppene vil bli ulik blant annet fordi størrelsene på barnehagene er ulike. Den enkelte barnehage og PPT må derfor se hva de kan få til av faste medlemmer. Minstekrav i ressursgruppa er at styrer og pedagogiske leder, som jobber med eller skal jobbe med utviklingsarbeid, deltar. Minimum 2 og max 6 deltakere. PPT – rådgivere og/ eller spesialpedagoger i den enkelte kommune deltar etter avtale med sine barnehager eller kommuner.

Ressursgruppa fra barnehagen kan bestå av:

- Styrer

¹¹ 22 svar fra 16 barnehager og 21 svar fra 9 skoler august 2024

- Pedagogiske leder
- Pedagog
- Spesialpedagog
- PP - rådgiver
- Andre

Hvem deltar på nettverkssamlinger fra skole og PPT?

Skolene deltar på nettverkssamlinger med sin ressursgruppe. Ressursgruppa er en fast gruppe som følger opp planlagt utviklingsarbeid i egen enhet. Sammensetningen i gruppene vil bli ulik fordi størrelsene på skolene er ulike. Rektor avgjør hvem som deltar. Den enkelte skole må se hva de kan få til av faste medlemmer. Rektor og en lærer, som jobber med eller skal jobbe med utviklingsarbeid, deltar. Enkelte skoler har f.eks. plangrupper eller ressursteam. Målet med det vi betegner som "ressursgruppa" er at den skal delta på nettverkssamlinger og drive utviklingsarbeidet. PP – ledere eller PP – rådgivere i den enkelte kommune deltar etter avtale med sine skoler eller kommuner.

Ressursgruppa fra skolen kan bestå av:

- Rektor
- Avdelingsleder
- Teamledere
- Lærer
- Spesped. koordinator/ sosiallærer
- PP – rådgiver knyttet mot den enkelte skole/ eller kommune
- SFO - leder
- Andre

Kompetanseutviklingsbehov 2025/2026

Stortingsmelding 6 legger vekt på å utvikle kompetanse som forsterker deltagelse i fellesskapet for alle barn. For å oppnå økt faglig, sosial og psykologisk inkludering må man jobbe på parallelt flere ulike områder og nivåer. Søknadene fra de 59 barnehagene og de 41 skolene rommer tematikker som kan øke barnas opplevelse av inkludering.

Både erfaring og forskning viser at for å få til endring i egen organisasjon må man ha kunnskap om og ferdigheter i å drive utviklingsarbeid. Av den grunn er det å utvikle det profesjonelle læringsfellesskapet for å bli gode på å drive utviklingsarbeid et av kompetansehevingens hovedmål. Barnehage - og skolebasert kompetanseheving vil benytte lærende nettverk som arbeidsmetode.

Kompetansehevingsbehov og hovedområder:

- Faglig, sosial og emosjonell/psykologisk inkludering
- Inkludering av barn med spesialpedagogisk hjelp eller individuell tilrettelegging
- Lekens betydning for inkludering
- Språkets betydning for inkludering
- Flerkulturelle – og flerspråklige barn
- Barn og elever medvirkning
- Voksenrollen
- Foreldresamarbeid
- Barnehage - og skolekultur
- Støttesystemer internt og eksternt
- Samhandlingskompetanse mellom velferdstjenester
- Det profesjonelle læringsfellesskapet

Laget rundt barnet

- Støtte til å utvikle profesjonelle lærende felleskap
- Støtte til å utvikle godt samarbeid og samhandling

Kunstig intelligens -KI

I oktober 2024 ble det foretatt en kartlegging på ungdomstrinnet i vår region (159 svar). Det ble stilt spørsmål om basiskunnskaper innen kunstig intelligens på ungdomsskoler i Østre Agder - samarbeidet. Behovet som kom frem dannet grunnlaget for to KI - samlinger høsten 2025.

I januar 2025 er det etablert en styringsgruppe med prosjektleder som skal utrede behov og skrive en projektskisse for et kompetanseutviklingsprogram i kunstig intelligens og generativ KI.

Kompetanseforløpet skal bidra til at skoleledere, it-ansvarlige og faglærere kan få den nødvendige kompetansen for å forstå, anvende og utnytte de muligheter som ligger i KI og generativ KI i sitt arbeid for å fremme læring hos elevene.

Ulike tiltak mot ulike nivåer og soner

Vi gjennomfører både nettverkssamlinger og virksomhetsbasert kompetanseheving i de ulike sonene. Her er en oversikt over hva som er likt og hva som er ulikt i de tre sonene:

Gjelder alle sonene

- Barnehage- og skolebaserte nettverkssamlinger sammen med PPT, andre
- Styrerstøtte/lederstøtte for barnehagene på tvers av sonene
- PPT og rådgivere får kompetanseheving
- Fellessamlinger for laget rundt barnet

Ulikheter mellom sonene

Sone 1

- Virksomhetsbasert kompetanseheving direkte mot 6 skoler
- Eget nettverk for en - avdelingsbarnehager

Sone 3

- Virksomhetsbasert kompetanseheving direkte mot tre skoler
- Pedagogisk lederstøtte for ni barnehager

Hva er virksomhetsbasert (VB) kompetanseutvikling?

Virksomhetsbasert kompetanseheving (VB) betyr at enhetene/virksomhetene tilhører et eget nettverk og får direkte støtte fra UiA til sitt utviklingsarbeid. Direkte kontakt mellom enhetene og utviklingspartnere fra UiA gjennomføres for å "skreddersy" utviklingsarbeidet.

I 2025/2026 tilbys til seks skoler i Sone 1 og tre skoler i Sone 3 virksomhetsbasert kompetanseheving. Nettverkene møtes til to halvdagssamlinger, en på våren og en til høsten. Det legges opp til mellomarbeid i enhetene. Oppstart virksomhetsbaserte oppfølgingen mot den enkelte skoler er høsten 2025.

Hva og hvorfor pedlederstøtte?

Pedlederstøtte tildeles ni barnehager i Sone 3. Barnehagene deltar i nettverk A eller B sammen med barnehager i Sone 3. Tre faste utviklingspartnere fra UiA støtter pedagogiske ledere i å lede utviklingsprosesser i barnehagenes egne avdelinger. Disse skal bringe inn fagkunnskap og erfaring fra forskning, undervisning og utviklingsarbeid. Pedlerne bringer inn erfaringer og kunnskap om det å jobbe i barnehagen og sammen med andre ansatte, barna og foreldrene. UiA har også et ønske om å forske på det å videreformidle fagstoff fra samlinger til øvrige ansatte i barnehagen, altså det å være translatør. Translatørrollen er krevende og UiA håper at de sammen med pedlerne finne flere svar på hva translatørrollen innebærer, og hvilke utfordringer og muligheter dere pedagogiske ledere møter i rollen¹².

Styrerstøtte

Styrere i barnehagene som er med i nettverkene får tilbud om å delta på to halvdagssamlinger om styrerstøtte pr semester i 2025. Utviklingspartnere fra barnehagelærerutdanningen på UiA leder samlingene.

Det vil bli tatt opp tema om:

¹² Barnehagelærere og styreres erfaringer med Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehagen (Rekomp) som utviklingsarena Februar 2024 Av Torild Marie Olsen Monica Endresen Barken Lisa Annika Brandt Trine Smiseth Dale Universitetet i Agder Eugene Guribye Norge

- ledelsesteorier knyttet til hva det vil si å være en lærende organisasjon og hvordan jobbe systematisk med dette
- hvordan styrere kan lede et utviklingsarbeid i egen barnehage
- hvordan de kan forankre mellomarbeidet om inkludering og spesialpedagogikk i personalgruppa.

I tillegg blir det søkelys på hvordan styrere kan bygge nettverkskompetanse, og dele erfaringer i et profesjonsperspektiv. Utviklingspartnerne i styrernetverket arbeider i LSU (ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid) på barnehagelærerutdanningen. Erfaringer fra styrernetverket skal videreutvikle dette emnet i utdanningen.

Nettverkssamlinger - Hva skjer før, på og etter nettverkssamlingene?

Oppstart for barnehage - og skolebaserte nettverkssamlinger er februar 2025.

Overordnet tematikk vil være «Inkluderende praksis og spesialpedagogikk - laget rundt barnet. Utvikling av det profesjonelle læringsfellesskapet. UiA har ansvar for det faglige innholdet.

Fagdagen for barnehageansatte 13. februar

Torsdag 13. februar 2025 arrangeres det Fagdag for barnehageansatte. Målet for fagdagen er oppstart på barnehagebaserte kompetanseheving 2024/2025 for de 59 barnehagene og alle ansatte. Det er over rundt 700 påmeldte. Temaet vil være «*Barn finner seg selv i våre blikk - Voksenrollen i barnehagens inkluderende fellesskap*». Vi ønsker at deltagende barnehager skal få motivasjon og inspirasjon til å utvikle praksis, bli berørt og ta i bruk kunnskapen hjemme.

Før nettverkssamlingene

Alle nettverkssamlingene blir planlagt i samarbeid med en kontaktperson for hvert nettverk (styrere/virksomhetsledere og rektorer). Disse deltar på Teamsmøter (max en time) sammen med utviklingspartnere (vitenskapelige) fra UiA, koordinator fra UIA og utviklingsveiledere for Østre Agder - samarbeidet. Tidligere erfaringer viser at disse planleggingsmøtene på Teams bidrar til at man "treffer" faglig og metodisk på nettverkssamlingene.

På nettverkssamlinger

På nettverkssamlinger legges vekt på hvordan man best mulig får til utviklingsarbeid i egen organisasjon. Barnehage - og skolebasert kompetanseheving vil benytte lærende nettverk som arbeidsmetode. I nettverkene gis faglig påfyll og direkte støtte for å sette deltagere i stand til videre implementering av utviklingsarbeidet i egen enhet.

- Nettverkssamlinger går over tre semestre
- Samlinger gjennomføres fra februar til mai og fra september til november
- Prinsippene om lærende organisasjoner benyttes
- Barnehagene og skolene lager egne prosjektskisser med fremdriftsplan

- Mellomarbeidsfaser er å jobbe med utviklingsarbeid i egen enhet
- Fagdager eller samlinger for hele personalet i barnehage og skole etter avtale

Dialogkonferansemodellen¹³ består av fire deler.

I flere år har vi brukt dialogkonferansemodellen til Thorbjørn Lund som metode på våre nettverkssamlinger. Metoden krever at alle bidrar til å skape psykologisk trygghet og at vi sammen skaper et trygt rom å være i.

<p>Faglige innlegg Teori og perspektiver som øker refleksjon og bidrar til ny forståelse.</p>	<p>Erfaringsdeling Dialog, drøftinger og refleksjon i nettverket.</p>
<p>Praksisfortelling Utveksling av gode og dårlige erfaringer.</p>	<p>Refleksjon Hvordan ta kunnskapen og erfaringene fra dagen med videre i egen enhet?</p>

Faglig innlegg kan være teori, forskning, erfaringer og aktuell faglitteratur som presenteres i plenum. Det kan også være en forelesning om et spesifikt tema. UiA har det faglige ansvaret i samhandling med deltakende barnehage – og skoler og PPT.

Erfaringsdeling er praksisfortellinger fra barnehager eller skoler man deler i plenum. Målet er å kjenne seg igjen i praksisen. Det ville legges vekt på erfaringsdeling og tid til refleksjon i etterkant.

Praksisfortellinger er selvlagde fortellinger av voksne og barn om barnehagen/ skoler. Praksisfortellingene handler om avgrensede situasjoner, der samspillet mellom deltakerne er framstilt detaljert og personlig, slik det arter seg for fortelleren. Fortellingen vokser ut av erfaringen¹⁴.» Utveksling av både gode og dårlige erfaringer og kollektive refleksjoner er viktig i det lærende nettverket. Ifølge Lund er praksisfortellinger eksempler fra pågående relevant praksis som presenteres av deltakerne og kommenteres av forsamlingen i det offentlige rom. Hensikten er både å belyse nye og lokale praksiser og å la disse være gjenstand for kritiske undersøkelser av deltakerne (plenum)¹⁵.»

Refleksjoner og dialog rundt tematikker og praksisfortellinger handler i stor grad om hvordan man vil ta stoffet/kunnskapen videre med tilbake til egen organisasjon.

¹³ Thorbjørn Lund og Dialogkonferansemodellen

¹⁴ Birkeland, L. (1998). Pedagogiske erobringer : om praksisfortellinger og vurdering i barnehagen. Pedagogisk forum.

¹⁵ Lund, T. (2020). Dialogkonferansen – arena for kollektiv utvikling i skolen.

Milepælsplaner og #fotibakkenmøter

Det vil bli utarbeidet en "milepælsplan" som gir oversikt om nettverkssamlinger, #fotibakkenmøter" m.m. Milepælsplanen er dynamisk og lages i samarbeid med deltakere i nettverket og UiA. Det etableres egen Teams-kanal for barnehager og skoler i de tre sonene. Informasjon, faglig innhold, tips og gode ideer deles her.

Hva skjer "hjemme" mellom samlingene?

Deltagerne på nettverkssamlingen jobber med prosjektskisser, fremdriftsplaner og egne tiltak i sin enhet.

Hva er #fotibakkenmøter?

Etter gjennomført nettverkssamlingene avtales #fotibakkenmøter (en times tid på Teams). Her kan barnehagene, skolene og PPT få støtte til utviklingsarbeidet. Det skal være rom for dialog og tilbakemeldinger og eventuelt dele råd og tips i videre prosesser. Møtene er også viktige i planleggingen av videre nettverkssamlinger.

Hva er prosjektskisse og fremdriftsplan?

En enkel prosjektskisse og fremdriftsplan utarbeides av hver enkelt barnehage og skole som grunnlag for videre prosess og implementering. Dette er dynamiske dokumenter til hjelp i egen enhet.

Del 5 Partnerskap, ansvar og samarbeid med UiA

Intern organisering på UiA

UiA har en intern styringsgruppe som har et overordnet ansvar for tilskuddsordningene på UiA. Styringsgruppen ledes av viserektor for utdanning. Styringsgruppen består i tillegg av dekan for lærerutdanningene, dekan for Fakultet for humaniora og pedagogikk, to instituttledere, to utviklingspartnere og en fagforeningsrepresentant. Den daglige driften av tilskuddsordningene ivaretas av faglig leder og to koordinatorene som jobber tett med nettverkene for å kartlegge, planlegge, gjennomføre og evaluere aktivitetene i tilskuddsordningene. Faglig leder og koordinatorene gjennomfører semestervise møter med vitenskapelige/utviklingspartnere som jobber i de ulike ordningene og de ulike nettverkene. Hensikten med disse møtestedene er å forankre, kvalitetssikre og utvikle partnerskapet og bidra til at kunnskapen og erfaringene fra arbeidet i partnerskapet tilbakeføres til de ulike lærerutdanningene og andre relevante profesjonsutdanninger. Faglig leder for tilskuddsordningene møter også jevnlig i ledermøtene for lærerutdanningene.

Fokusområder på UiA for 2025

Strukturer for å lære sammen (samskaping) i og med regionen

- Være en konstruktiv samarbeidspartner i forhold til organisering og strukturering av samarbeidet
- Økt fokus på å komme tettere på enkeltvirksomheter i tillegg til bidrag i lærende nettverk og fagdager
- Være en aktiv samarbeidspartner i forhold til å bidra med forskning og faglige innlegg på samlinger for de regionale koordinatorene

Strukturer for å lære sammen på UiA

- Semestervise felles møter med de vitenskapelige som arbeider i ordningene
- Organisering av de vitenskapelige i team knyttet til nettverket de arbeider i og semestervise møter med disse teamene

Økt fokus på sammenheng mellom tilskuddsordningene, videreutdanning, grunnutdanningene og forskning.

Fra 2026 kommer det en ny helhetlig ordning for etter- og videreutdanning for barnehage og skole. Denne ordningen forutsetter et enda tettere samarbeid på UiA mellom tilskuddsordningen for lokal kompetanseutvikling i barnehage og skole og studiepoenggivende videreutdanning. For å forberede oss på ny ordning vil vi ha

- økt fokus på å se etter- og videreutdanning innenfor barnehage- og skolefeltet sammen
- øke forskningsaktiviteten for å få forskningsbasert kunnskap tilbake til egen organisasjon
- økt fokus på å synliggjøre og strukturere læringsløyfen tilbake til grunnutdanningene

Økonomi og ressurser

UiA har i dialog med nettverkene gjennomgått økonomien og avklart ressursnivået som UiA kan bidra med innenfor de økonomiske midlene som tildeles.

Del 6 Ord det kan være lurt å kjenne til

Her har vi samlet en del ord og begreper som det kan være fint å ha en felles forståelse av. Bruk denne delen i personalet som et oppslagsverk eller som et utgangspunkt for dialog og refleksjon!

Kompetanse

“Kompetanse er å kunne tilegne seg og anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. Kompetanse innebærer forståelse og evne til refleksjon og kritisk tenkning.»¹⁶

¹⁶<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/stottemateriell-til-overordnet-del/film-kompetansebegrepet/>

Kompetansebegrepet blir hyppig brukt. Vi velger å definere kompetanse som evnen til å løse oppgaver og mestre utfordringer i konkrete situasjoner. Viktig å huske på at kompetanse inkluderer en persons kunnskap, ferdigheter, holdninger og hvordan disse brukes i samspill.

Inkludering

“Inkludering handler om å tilpasse læringsmiljøet til mangfoldet blant barn og elever, og gi alle reell mulighet til å delta i det faglige og sosiale fellesskapet. Et inkluderende læringsmiljø verdsetter mangfold, noe som ifølge forskning er en helt nødvendig forutsetning for å skape et inkluderende læringsmiljø.”¹⁷

Inkludering handler ifølge Per Haug¹⁸ (2024)

- Fellesskap
- Deltakelse
- Medvirkning
- Utbytte

Fellesskap: Alle elever skal bli medlemmer av en klasse eller en gruppe, slik at de får ta del i det sosiale livet der, sammen med alle andre

Deltakelse: Det vil si å ha mulighet til direkte engasjement i meningsfylt aktivitet. Ekte deltakelse forutsetter at en er i stand til å gi et bidrag til beste for fellesskapet, og at en er i stand til og får lov til å nyte av det samme fellesskapet. (Tilpasset opplæring som viktig virkemiddel)

Medvirkning: Alle stemmer skal høres. Alle elever og deres foresatte skal ha mulighet til å bli orientert, få uttale seg og påvirke det som gjelder deres egne interesser i opplæringen.

Utbytte: Alle elever skal ha rett til en opplæring som er til gagn for dem, både sosialt og faglig.

Hva er egentlig forskjellen på tidlig innsats og forebygging?

Tidlig innsats

“Tidlig innsats refererer til tiltak som iverksettes så tidlig som mulig for å oppdage og håndtere utfordringer hos barn, med mål om å forhindre negativ utvikling”¹⁹.

Helsedirektoratet utarbeidet i 2019 sammen med fem andre direktorat nasjonal faglig retningslinje kalt “*Tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge*”. Her står det at tidlig innsats og oppdagelse krever at endringsarbeidet skjer på ulike nivåer. På individnivå er målsetningen at den enkelte ansatte blir dyktig til å avdekke bekymringsfulle forhold hos barn og unge, og initiere tiltak for å avhjelpe situasjonen. På

¹⁷ <https://www.statped.no/temaer/inkludering2/hva-er-inkludering/>

¹⁸ Haug, P. (2014). Dette vet vi om inkludering. Gyldendal.

¹⁹ [RR Sola kommune 2022 Forebygging og tidlig innsats.pdf](#)

systemnivå er målsetningen at det etableres rutiner og forpliktende samhandling mellom sektorer og tjenester i kommunen, slik at man oppnår en varig endring av måten man jobber på.²⁰

“Tidlig innsats og oppdagelse avhenger av at ansatte har kunnskap om beskyttelses- og risikofaktorer, at de handler på grunn av opplevd bekymring, vet hva de skal gjøre og hvem de eventuelt skal henvende seg til”

Tidlig innsats vil videre omtales på følgende måte:

- innsats på et tidlig tidspunkt i barnets liv, deriblant gjennom barnehagen og i de første skoleårene.
- tidlig inngripen når problemer oppstår eller avdekkes, uansett på hvilket tidspunkt i barnehage- eller skoleløpet det er.

Tidlig innsats omfatter slik sett så vel forebygging, som avdekking og intervensjon.²¹

Mere om tidlig innsats

“Grunnlaget for utvikling og læring blir lagt i barnas første leveår. For at vi skal lykkes med å inkludere alle barn i fellesskapet er det avgjørende med et systematisk arbeid og god samhandling mellom alle aktører innenfor oppvekst - og utdanning allerede fra svangerskapsomsorgen og gjennom hele oppveksten og "utdanningsløpet."²²

Forebygging

Peder Haug, professor Høgskolen i Volda, beskriver forebygging som en bred tilnærming som inkluderer både å forhindre uønskede utviklinger og å fremme positive forhold. Han ser på forebygging som en kombinasjon av å “luke ugress” (eliminere problemer) og “vanne roser” (fremme positive forhold)²³.

- Definisjon: Forebygging er en bredere tilnærming som fokuserer på å skape gode oppvekstmiljøer for alle barn, før problemer oppstår.²⁴
- Nivåer: Den deles inn i tre nivåer: universell (for alle), selektiv (for grupper med risiko) og indikativ (for enkeltindivider med klare problemer).
- Eksempler: Universelle tiltak kan være skolehelsetjenester eller programmer mot mobbing, mens selektive tiltak kan være spesifikke støtteprogrammer for barn med atferdsvansker.

²⁰ Tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge Nasjonal faglig retningslinje 03. desember 2019

²¹ ibid

²² Meld. St. 6 (2019–2020) - Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO:

²³ Peder Haug | Høgskulen i Volda

²⁴ https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/bld/rundskriv_q16_2013.pdf

I sum er tidlig innsats en spesifikk form for forebygging som setter søkelys på tidlig identifisering og intervensjon, mens forebygging generelt handler om å skape et trygt og støttende miljø for alle barn.

Barnehage – og skolebasert

Kompetanseutvikling i barnehager og skoler skal være **barnehage- og skolebasert** og bidra til at barnehager og skoler utvikler sin pedagogiske praksis og sikrer et likeverdig tilbud til alle barn og elever. Barnehage- og skolebasert kompetanseutvikling er tiltak som involverer hele personalet og foregår i den enkelte barnehage og skole. Tiltakene skal være forankret hos eier, ledere og alle ansatte

Barnehagebasert kompetanseutvikling

“Barnehagebasert kompetanseutvikling” er en måte å jobbe på der ledelsen og hele personalet deltar i en felles utviklingsprosess. Dette øker muligheten for felles læring og endring av eksisterende praksis. Barnehagebasert kompetanseutvikling skal være en støtte til å iverksette rammeplanen på en god måte. Det vil si at rammeplanen er utgangspunkt for all kompetanseutvikling i barnehagen.”²⁵

Skolebasert basert kompetanseutvikling

“Skolebasert kompetanseutvikling innebærer at skolen, med ledelsen og alle ansatte, deltar i en utviklingsprosess på egen arbeidsplass. Hensikten er å utvikle skolens samlede kunnskap, holdninger og ferdigheter når det gjelder læring, undervisning og samarbeid.»²⁶

Profesjonelle lærende fellesskap (PLF)

“Kjennetegnes ved at ledere og ansatte reflekterer over felles verdier og videreutvikler sin praksis. Lærende lederskap er avgjørende, der leder inviteres til å analysere nåsituasjonen, rette blikket fremover mot ønsket situasjon og sammen med de ansatte vurdere hvilke tiltak som vil fremme utvikling. Ledere har et særlig ansvar for å legge til rette for at alle får brukt sine sterke sider, oppleve mestring og utvikle seg”.

27

Lærende organisasjon

En lærende organisasjon kan defineres og forstås på ulike måter. Felles for de ulike definisjonene er at en lærende organisasjon er noe annet enn læring hos enkeltindivider.²⁸

En lærende organisasjon er altså en organisasjon der de ansatte kontinuerlig utvikler sine evner for å fremme ønskede resultater, og der nye tenkemåter utvikles. I en lærende organisasjon har de ansatte ambisjoner om en felles visjon, og ikke minst at den enkelte medarbeider kontinuerlig lærer i et fellesskap med andre. Utviklingsprosessen har ingen

²⁵<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-til-rammeplanen/barnehagebasert-kompetanseutvikling/>

²⁶ Plan for skolebasert kompetanseutvikling, Udir.no

²⁷ Stoll et al., 2006.

²⁸ (Gotvassli, 2019, s. 27).

tydelig start eller slutt. En lærende organisasjon, i dette tilfellet barnehagene, skal hele tiden være i utvikling.²⁹

Lærende felleskap

Ansatte som reflekterer over og vurderer planlegging og gjennomføring av pedagogiske opplegg, utvikler en større forståelse av god praksis. Barnehager, skoler, SFO, PP-tjenesten og fagopplæring bør legge til rette for lærende felleskap.

Lærende nettverk

“Lærende nettverk er en metode som bidrar til at ansatte i barnehage og skole etablerer arbeidsformer som bidrar til endring og videreutvikling av praksis.” Lærende nettverk er en utviklingsstrategi som skal skape forståelse av hva en gitt tematikk i barnehage og skole er. Samtidig skal metoden bidra til å løse utfordringer der enhetene har for svak praksis innenfor området det arbeides med.³⁰ Hensikten med lærende nettverk er å skape kollektiv læring og endring gjennom erfaringsdeling, kollektiv refleksjon, tilgang til ny kunnskap, nye idéer og inspirasjon.³¹ (Holmquist, 2015).

Kapasitetsbygging

“Kapasitet er ferdigheter, motivasjon, kunnskap og holdninger som er nødvendige for å implementere innovasjoner, noe som eksistere på individuelt nivå, organisasjonsnivå og samfunnsnivå.”³²

Del 7 Ulike fora med nedfelt mandat

Oppvekstforum og Fagutvalg for barnehager har egne mandat.³³

Oppvekstforum

Oppvekstforum er skoleeiers organ for samarbeid og koordinering av kompetanseheving i Østre Agder. Alle kommuner er representert med leder innen oppvekst, leder for fagutvalg for barnehager i Østre Agder og Utdanningsforbundet. Østre Agder Interkommunale politiske råd ved utviklingsveileder ivaretar sekretariatrollen. I dette forumet fattes vedtak knyttet til den skolebaserte kompetanseutviklingen.

²⁹ (Gotvassli, 2019, s. 36).

³⁰ <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/utvikle-praksis/ideer-til-levende-moter-og-hvordan-utvikle-praksis/larende-nettverk/>

³¹ Holmquist, 2015

³² Wandersman et al., 2006 s. 269 Kapasitetsbygging i barnehage, skole og PPT

³³ <https://www.ostreagder.no/oppvekst/>

Fagutvalg for barnehage

Fagutvalg for barnehager i Østre Agder ble etablert i 2018. I Fagutvalg for barnehage er hver kommune representert med eier eller myndighet, to representanter fra Private barnehagers landsforbund, Fagforbundet og Utdanningsforbundet. Utviklingsveileder er sekretær. Fagutvalget fattes vedtak knyttet til den barnehagebaserte kompetanseutviklingen.

PP – tjenestene i Østre Agder

Tjenesten er ulikt organisert. Kommunene Arendal, Grimstad, Froland og Åmli drifter egen PP-tjeneste. Det er et interkommunalt samarbeid om fagfeltet i de fire kommunene, Risør, Tvedestrand, Vegårshei og Gjerstad. Risør er vertskommune.

PP-tjenesten er en viktig aktør i Kompetanseløftet. PP-tjenesten skal hjelpe barn, elever, lærekandidater, lærlinger, praksisbrevkandidater og voksne med behov for særskilt tilrettelegging. Hensikten er at de får et inkluderende, likeverdig og tilpasset pedagogisk tilbud. PP-tjenesten skal også hjelpe barnehager og skoler med å legge til rette for barn og elever med særskilte behov. På systemnivå skal PP-tjenesten hjelpe barnehager og skoler med kompetanse- og organisasjonsutvikling slik at de tilrettelegger for barn og elever med særskilte behov. PP-tjenesten skal samarbeide med barnehager og skoler om tidlig innsats og forebygging. Tjenesten skal gi generell støtte til god faglig og sosial utvikling for barn og elever.

Del 8 Grunnlaget for beregning av tilskudd

Barn i barnehager i de åtte kommunene (BASIL per 15.12.2024)

Barn i barnehager	Arendal	Grimstad	Froland	Gjerstad	Risør	Tvedestrand	Vegårshei	Åmli	Totalt
Alle eierformer	2009	1187	339	83	255	256	109	84	4322

Totalt antall årsverk lærere og elever i de åtte kommunene (GSI 01.10.2024)

Alle skolene i Østre Agder - samarbeidet	Årsverk undervisning	Elever
Totalt	95729	11 415

Sone 1

Sone 1	Arendal	Årsverk undervisning	Elever
	Kommunale skoler	38836	4 846
	Private skoler	6036	577
Totalt		44872	5 423

Sone 2

Sone 2	Grimstad	Årsverk undervisning	Elever
	Kommunale skoler	22777	2 888
	Private skoler	2606	241
Totalt		25383	3 129

Sone 3

Sone 3		Årsverk undervisning	Elever
	Froland	6616	765
	Gjerstad	2060	245
	Risør	5678	664
	Tvedestrand	6306	684
	Vegårshei	2663	299
	Åmli	2151	206
Totalt		25474	2 863

Antall barn 0 - 17 i de åtte kommunene (SSB per 01.01.2025)

Soner	1 (9236)	2 (5338)	3 (5060)						Totalt Østre Agder
Kommune	Arendal	Grimstad	Froland	Gjerstad	Risør	Tvedestrand	Vegårshei	Åmli	
0 - 17 år	9236	5338	1394	419	1197	1176	521	353	19634

Økonomi

Tildelingsprinsipper i de tre sonene fordeles etter samme prinsipp som tildelingen for ReKomp, DeKomp og Kompetanseløftet fra Statsforvalteren. Østre Agder-samarbeidet prioriterer å bruke deler av til utviklingsveiledere som koordinerer utviklingsprosessene i partnerskapet. Økonomisk støtte til deltagende barnehager og skoler prioriteres i 2025.

Særskilte kriterier for bruken av tilskudd

ReKomp	Det er behov for flere barnehagelærere i vår region. Vi er imidlertid usikre på rammene i retningslinjene knyttet til "tilretteleggingsmidler for lokal prioritering" i 2025. Med bakgrunn i en allerede iverksatt "rigg" i ReKomp 2025/2026 er vi avventende til det kommer en avklaring rundt den økonomiske tildelingen.
Dekomp	Det er fra 1.11.2024 ansatt to koordinatore

	tilknyttet tilskuddsordningen i Østre Agder - samarbeidet. De åtte kommunene bidrar økonomisk.
Kompetanseløftet	<p>Det vil bli arrangert Fellessamlinger for alle i laget rundt barnet.</p> <p>PP - lederne med sine rådgivere vil tilbys kompetanseheving fra Statped knyttet til veiledning på systemnivået i barnehager og skoler.</p> <p>Kartlegge inkluderende praksis. Gjennomføre kartlegginger og analysere kompetansebehovet ut fra de utfordringene som blir avdekket om inkludering og tilrettelegging og hvordan man ønsker å forbedre situasjonen.</p> <p>Vi ønsker kartlegging av alle barnehager og skoler + PPT.</p>

Del 9 Kilder, filmsnutter og anbefalt litteratur

Kilder:

- Retningslinjer for tilskuddsordningen: <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2021-01-26-230>
- [Meld.St.19 \(2015–2016\)](#) Tid for lek og læring – Bedre innhold i barnehagen
- Kompetanse for fremtidens barnehage Revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2023–2024: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kompetanse-for-fremtidens-barnehage/id2933368/?ch=2>
- Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen (2016 - 2017) <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-21-20162017/id2544344/?ch=1>
- [Meld.St.6 Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO.](#)
- NOU 2023:1 (2023) Kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling i skolen — Et kunnskapsgrunnlag <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2023-1/id2961070/>
- Meld. St. 34 (2023 – 2024) En mer praktisk skole - Bedre læring, motivasjon og trivsel på 5.–10. trinn <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-34-20232024/id3052898/>
- Statped <https://www.statped.no/temaer/inkludering2/>

Anbefalt filmsnutter og kompetansepakker

- Kort film om tilskuddsordningen: <https://www.utdanningsforbundet.no/fylkeslag/trondelag/nyheter/2023/hva-er-tilskuddsordningen/>

- Film: Barnehagebasert kompetanseutvikling veldig bra snutt <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-til-rammeplanen/barnehagebasert-kompetanseutvikling/>

Nettbaserte kilder:

- Kompetansepakke om inkluderende praksis (udir.no)

Anbefalt litteratur:

- Barn og unge i midten - tverrfaglig og tverretatlig arbeid i barn og unges oppvekst Av Baard Johannessen (red), Torhild Skotheim (red) <https://www.ark.no/produkt/boker/fagboker/barn-og-unge-i-midten-9788205586611>
- Kapasitetsbygging i barnehage, skole og PPT <https://www.akademika.no/pedagogikk-og-samfunnsvitenskap/pedagogikk/kapasitetsbygging-i-barnehage-skole-og-ppt/9788202783778>
- Barnehagebasert kompetanseheving <https://www.fagbokforlaget.no/Barnehagebasert-kompetanseutvikling/I9788283720662>
- Skolebasert kompetanseheving <https://www.fagbokforlaget.no/Skolebasert-kompetanseutvikling/I9788283722505>
- Dette vet vi om - profesjonelle læringsfellesskap <https://www.gyldendal.no/faglitteratur/pedagogikk-og-laererutdanning/serier-i-pedagogikk/dette-vet-vi-om-skolen/profesjonelle-laeringsfellesskap/p-10022350-no/>
- Dette vet vi om inkludering <https://www.ark.no/produkt/boker/fagboker/inkludering-9788205467224>
- Barnehagekultur - utfordringer og muligheter <https://www.fagbokforlaget.no/Barnehagekultur-utfordringer-og-muligheter/I9788245037807>
- Inkluderende læringsmiljø i barneskolen <https://cappelendamm.no/inkluderende-laringsmiljo-9788202777661>

Planen er ført i pennen av Helene Kløcker, utviklingsveileder Østre Agder - samarbeidet januar 2025

